

Jan van Mersbergen

De macht over het stuur

Cossee
Amsterdam

I

Zeven dagen na het ongeluk van Leon zag hij de kermiswagens het dorp in komen rijden. Ze kwamen uit het noorden, van de provinciale weg vandaan, en langzaam reden ze hem tegemoet, tussen de huizen door, waar de hitte van die dag nog hing. Eigenlijk wilde hij wegrijden voordat de wagens bij het kruispunt waren maar iets weerhield hem ervan. Hij kwam achter het stuur van zijn auto vandaan, leunde op het portier en wachtte. Zijn schoen schoof over de tegels van de oprit. Zijn aandacht werd niet getrokken door het schommelende lint van vrachtwagens met grauwigze zeilen, van rijdende vierkanten keten, van auto's met huizen op wielen erachter. Zelfs van de metalen armen van een spin die boven de andere wagens uitstaken, haast even groot als de bomen langs de straat, keek hij niet op. Het was een donker motorgeluid dat hem dwong te kijken, een geluid dat hij herkende en toch onbekend voor hem was. Het steeg op vanachter de stoet vandaan, ritmisch, zwaar en krachtig, en het kwam ongeduldig dichterbij alsof het de complete kermis het dorp door wilde duwen.

Toen de eerste wagen de bocht voor het huis nam kwam zijn zusje door de garage aanlopen en hij zei: Moet je kijken, Lin.

Ze liep om de auto heen, ging voor hem op de motorkap zitten en zei: Is dat de kermis al?

Daar zul je ze hebben, zei hij.

De karavaan krulde zich om de lantaarn die op het kruispunt stond, gleed door het licht. Het geluid naderde, werd sterker. De zon was verdwenen achter de horizon van daken en gemetselde schoorstenen. De lucht boven het dorp werd donkerblauw. De mannen die de auto's bestuurden en de bijrijders waren schimmen, met een oranje gloed van dashboardlichtjes op hun gelaat. Voor de ramen van de

caravans hing vitrage. Lin wees naar een vrachtwagen met een oplegger en zei: Dat is de Rollerbob.

De oplegger was zeker vijftien meter lang, misschien wel twintig. Op het zeil stond een afbeelding van vliegende schotels die om een ruimteschip bewogen. De naam stond eronder geschreven. Alles leek te draaien, zelfs de letters. Moeizaam rolde hij de bocht om. De chauffeur stuurde langzaam, keek voortdurend in zijn zijspiegels.

Ben jij daar vorig jaar niet zo misselijk in geworden? vroeg hij.

Dat was niet vorig jaar.

Dat dacht ik.

Hij keek naar zijn zus. De hakken van haar schoenen stonden op het profiel van het voorwiel. Haar handen steunden tegen de verhoging op de motorkap, op het rood. Haar ogen draaiden even in zijn richting, toen keek ze weer naar de straat.

Dat was het jaar daarvoor, zei ze.

Op de laatste vrachtwagen stond met grote letters Lucky Cranes geschreven, en achter die wagen klonk het pompende geluid van de motor. Het galmde tussen de huizen. Hij voelde het ritme van de cilinders kloppen in zijn keel. De vrachtwagen ging de hoek om en een Alfa 33 verscheen, een gele, met de typische omgekeerde driehoek boven de bumper, en dubbele koplampen. Ondanks dat de auto het tempo van de andere kermiswagens aanhield deed hij de klinkers in de straat en de tegels van de oprit trillen. De auto had brede banden en donkere ruiten. Vanaf de neus liep een lijn schuin omhoog naar de achterkant, alsof het geluid van de motor niet genoeg was en ook de vorm van het blik snelheid uit moest stralen. De auto reed onder de straatlantaarn door en het geel flitste even op. Het geluid veranderde van hoog naar laag, grommend, de uitlaat kuchte, en hij dacht: Die heb ik niet besteld.

Denk je dat die er ook bij hoort? vroeg Lin.

Natuurlijk.

Hoezo?

Als ie er voorbij had gewild dan had ie dat al lang gedaan.

Hij keek de auto na. De achterlichten brandden breed en rood, ze knipperden tussen de bomenrij door die de straat naar het grasveld in het midden van het dorp leidde. Hij probeerde het laatste brommen in de verte te horen en toen alles weer stil was zei zijn zusje: Waren het er nou meer dan de vorige keer?

Dat weet ik niet.

Wat denk je?

Ik denk van niet. Ieder jaar komen ze met dezelfde dingen.

En die tent, die komt toch ook?

Ja, maar die zat hier niet tussen.

Volgens mij waren het er meer, zei Lin.

Dat zal wel. In ieder geval is dat draaiende apparaat waar jij vorig jaar zo in moest kotsen er ook weer.

Dat was het jaar daarvoor.

Lin keek hem aan. Haar blonde haar hing zacht en glanzend over haar schouders. Ze leunde achterover op de motorkap, zoals ze vrouwen in films had zien doen, en zo keek ze ook naar hem. Ze zei: Ronnie.

Ja?

Die auto van daarnet, hè.

Wat is daarmee?

Dat was nou echt een mooie auto.

De mijne is zwaarder, zei hij en hij tikte op het dak. Hij streek met zijn hand over de carrosserie, over het gladde rood dat koel was.

Ik had het over de kleur, zei ze.

Kleur?

Ja, een mooie kleur.

Hij ging achter het stuur zitten, sloeg het portier dicht en mompelde: Hij is goddomme geel.

Hij startte de auto. Lin keek hem aan en hij gebaarde dat ze

op moest stappen. Even liet hij zijn voet tegen het gaspedaal komen en de motor bromde. Ze trok haar benen op, hield zich met een hand vast aan de ruitenwisser en met de andere aan de carrosserie boven het wiel. Ze lachte uitdagend naar hem. Hij draaide het raampje open en vroeg: Blijf jij daar zitten?

Ze knikte.

Dan moet je het zelf weten.

Met een ruk liet hij de auto naar voren schieten, en meteen remde hij krachtig. De ruitenwisser verhoogde, Lin liet los en rolde over de motorkap, haar lange haren gingen als een waaier door de lucht. Hij zag haar verdwijnen achter de bumper. Even was alles stil en bewegingloos. Toen stond ze op van de tegels, streek de haren uit haar gezicht en klopte tegen haar broek. Ze draaide haar arm van haar lichaam af en keek ernaar. Hij reed de auto een stukje naar voren, zette hem naast haar stil en zei door het raam: De kermis begint woensdag pas.

Hij reed naar de straat. Lin schopte tegen de achterkant van de auto. De tonen van de claxon klonken, de echo galmde tegen het huizenblok aan de overkant van de straat. Hij deed zijn lichten aan, draaide langs het huis en richtte het schijnsel van de koplampen op de nauwe doorgang boven aan de straat, tussen de oude panden die op de hoeken van het centrale kruispunt stonden. Hij liet de motor brullen en een enorm geluid steeg op van onder de wielen vandaan, het beukte tussen de huizen omhoog en ontsnapte in de lucht die stil en donker boven het dorp hing.

Geel, mompelde hij en hij drukte zich tegen de stoel, voelde de zachte kuip trillen tegen zijn rug. Hij ademde met zijn mond open en voelde de motor klapperen in zijn longen. De warme lucht van de avond waaide door het raampje de auto in, streek langs zijn arm en hals, en liet zijn shirt wapperen om zijn buik.

Op de smalle stoep liep een man die zijn hand naar hem

opstak. Ronnie's linkerhand lag op het stuur, zijn andere hand losjes op de pook, zijn schouders scheef, en hij stak zijn wijsvinger op zonder zijn hand van het stuur te halen. De vinger trilde in de lucht, zijn gezicht was onbewogen. In zijn spiegel zag hij dat de man omkeek en zijn handen tegen zijn oren legde, lachend.

Zo werd hij hier begroet.

De bundels licht werden samengeperst tussen de huizen. Hij liet de motor in een zwaar ritme toeren maken en het geluid werd door de muren versterkt, en hij dacht aan de afgelopen dagen, waarop het zijn auto was geweest die hier, tussen de huizen die als toeschouwers aan het wegdek stonden, de lucht doorkliefd en de stilte doorbroken had, krachtig en dominant, als geen enkele andere auto.

Hij kwam bij het kruispunt, zette de auto op de stopstreep die op de klinkers gekalkt was en keek naar links. Toen hij zag dat de straat naar de kerk leeg was duwde hij het gas weer in en zwiepte de auto de bocht om, schoot langs de cafetaria, onder het uithangbord van de benzinepomp door, direct rechtsaf de oprit naar de oude garage in. Hij reed tussen de gepleisterde muren door, minder luid nu, naar de binnenplaats. Op een van de betonplaten zag hij de grote olievlek, in het midden donker en vers, licht uitlopend naar de randen, als de jaarringen van een boom. Dat was de plaats waar de auto van Leon altijd stond, met een traag lekkende olieleiding. De witte Scirocco stond op zijn plaats in de hoek, met zijn neus tegen de muur. Hij zette zijn auto ernaast, de remmen zuchtten. Er was niet veel ruimte tussen de muren van de binnenplaats. De Taunus van Ed kon er amper draaien. Tegen de muur aan de andere kant stond een lantaarn, het licht ervan was zo zwak dat ze alleen haar eigen voet bescheen en de wilde acacia's die tegen de muur groeiden. Hij stapte uit, liep naar de openstaande schuifdeuren, keek de ruimte in en riep: Rocco.

Onder de brug waarop een auto stond scheen een wit licht

en vanuit dat licht klonk de stem van Robert: Ik hoorde je al.

Ik zit buiten.

Ronnie ging op de achterbank zitten die op twee balken geschroefd was. De binnenplaats was stil, van de straat kwam geen geluid, zelfs vanuit de garage niet, alsof Robert er niet was. Hij keek naar de auto's. Boven de dakranden van de muren werd de lucht zwart. De motor van zijn auto tikte nog na, hijgde. Het rood van de carrosserie leek donker grijs. De tennisbal die op de trekhaak geklemd was zag er kaal uit, mishandeld haast. De verbogen ruitenwisser zweefde boven de voorruit. Verdomme, zei hij en hij stond op, liep naar de auto en boog hem recht. Daarna ging hij weer zitten. Het buitenlicht boven de bank ging aan. Robert kwam naar hem toegelopen. Zo, zei hij, dan zien we iets.

Hij ging op een van de stoelen zitten. De stoffen zitting was versleten en blonk van het vet. Hij legde zijn schoenen op de rand van het tafeltje.

Ben je met die nieuwe bezig? vroeg Ronnie.

Nee, ik heb een klusje.

Een andere wagen?

Ja.

Wat voor een?

Een Japanner.

Kan ook niet missen, zei Ronnie.

Robert vertelde waar hij de auto vandaan had en wat hij eraan moest doen en Ronnie luisterde en hij dacht aan de gele 33-er, aan het geluid dat die motor maakte, en hij vergeleek dat geluid met dat van zijn auto, met de Scirocco en met de in elkaar gereden Monza van Leon. Toen Robert uitgepraat was vroeg hij: Heb jij ooit wel eens een fatsoenlijke wagen gezien die geel was?

Geel?

Ja.

Wie rijdt er nou in een gele auto?

Bij de kermis is er zo eentje.

Robert keek hem aan, zijn wenkbrauwen bewogen. Het licht van de buitenlamp viel op zijn kruin, over zijn ogen lag een schaduw. Is die kermis er nu al?

Ze zijn vanavond aangekomen.

Dan hebben ze de tijd.

Om op te bouwen, bedoel je?

Ja, om op te bouwen.

Ze wachtten tot de bruine Taunus van Ed het terrein opreed. De wagen veerde soepel, de bumper raakte bijna de betonplaten. Ed stapte uit, liet het portier dichtvallen, liep naar hen toe en ging op een stoel zitten. Hij stak zijn korte beentjes onder de zitting van zijn stoel, alleen de neuzen van zijn schoenen raakten de grond. Hij haalde een verfrommeld pak shag uit de kontzak van zijn broek en rolde een sjekkie.

En? vroeg Ronnie.

Net als eergisteren, zei Ed. Hij ligt er nog net zo bij.

Zei ie al iets?

Nee, zei Ed en hij hield zijn aansteker bij zijn sjekkie. Robert keek hem niet aan en ook Ronnie keek de andere kant op. Toen zei Ed: Heb je niet iets te drinken of zo? Van dat ziekenhuis krijg je dorst.

Wacht maar, zei Robert. Hij stond op, liep tussen de schuifdeuren door en kwam terug met drie flesjes bier die hij tegen de rand van het tafeltje open tikte. Hij deelde het bier uit. Ronnie keek naar Ed en vroeg: Was er nog meer bezoek?

Zijn ouders zijn geweest. Dat zei een van die zusters tenminste. Ik heb ze zelf niet gezien.

En verder niemand?

Niet toen ik er was.

Ben je er lang geweest?

Ik weet het niet. Je zit daar maar en hij kan niks zeggen. Het lijkt al snel een uur.

Ronnie nam een slok bier en zei: Ik heb wel eens gehoord dat iemand die er zo bij ligt alles kan horen. Alles wat je zegt.

Ik weet het niet, zei Ed. Hij inhaleerde diep en blies de rook uit door zijn neus. Maar ik weet wel dat het er knap vervelend is.

Dat komt omdat je daar in je eentje zit, zei Robert, en hij ligt daar maar. En hij vroeg aan Ronnie: Jij gaat toch morgen?

Hoezo?

Dan ga ik wel met je mee.

En wie gaat er dan maandag?

Dat zien we dan wel weer. Eerst morgen maar. Ik ga liever samen met iemand.

Rij je dan mee?

Waarom?

Nou, als je meerijdt, dan zet ik mijn auto gewoon op die parkeerplaats.

Ik kan de mijne er toch ook neerzetten.

Soms is het heel druk en het is niks om je auto ergens in de stad te moeten parkeren. Je kent er de weg niet. En je moet betalen en zo.

Ik heb tot nu toe steeds plek gehad, zei Robert.

Rij nou maar mee.

Als ik met mijn eigen auto ga is het eerder vol?

Het kan gewoon zijn dat het vol is, zei Ronnie. Hij sprak de woorden een voor een uit, duidelijk, ze galmde tegen de muren van de binnenplaats. Robert zei: Goed, goed, ik rij wel mee. Maar als het mijn beurt is en er gaat iemand mee, dan rij ik zelf.

Dan wel ja, zei Ronnie.

Ze dronken hun flessen leeg. Ed ging nog een paar biertjes en een nieuw pakje shag halen bij de cafetaria. Toen hij terug was zei hij: Gaan we vanavond nog ergens naartoe?

De kroonkurken sisten en sprongen van de rand van de

tafel op de betonplaten. Ronnie zette het flesje aan zijn mond, zijn blonde snorretje krulde omhoog, en hij zei: Dat lijkt me wel.

Bepaal jij dat tegenwoordig? vroeg Robert.

Wil jij niet dan?

Robert zei niets. De binnenplaats was stil, de vier muren leken langzaam naar het midden van de open ruimte toe te schuiven, om de stilte weg te drukken. Ronnie keek naar de betonplaten en naar de olievlek en hij wist dat wanneer de Monza daar tegen de muur gestaan had en Leon op een van de stoelen gezeten had, dat het dan niet zo stil geweest zou zijn. Hij zei: Als we het van Leon af laat hangen gebeurt er niks.

De weg voor hem lag open, een zwarte eindeloze baan zonder witte strepen, zonder lantaarns. Aan weerszijden van de auto schoven donkere weilanden langs de ramen. Hij herkende de paaltjes van de prikkeldraad die als grijze lucifers afstaken tegen de duisternis. In zijn spiegel zag hij de ronde lichten van de Scirocco, niet ver achter hem, en daarachter doken af en toe de lichten van de Taunus op. Een bekend beeld en toch was er iets veranderd. De vier kleine ronde achterlichten van de Monza van Leon gleden nu niet voor hem over de weg, er was niets dat hij kon volgen, niets dat hij hoefde te volgen. Zijn koplampen beschenen het asfalt, twee ovale bollen, en daarvoor was er alleen een zwart gat. Niet Leon, maar hij bepaalde de route.

Hij reed over de kaarsrechte landbouwweg naar het zuiden, een smalle weg met uitgereden bermen. Geen boom te bekennen. Hij draaide het volgende dorpje door en nam de N627 die onder de snelweg doorglipte. Voor hij bij het viaduct was keek hij omhoog. De auto's reden in een monotoon tempo over de brede banen, opgesloten tussen de witte lijnen, tussen vangrails. In de tunnel gaf hij een stoot gas. Het beton van het viaduct versterkte het grove

geluid van zijn motor, het weerkaatste tegen de wanden en ontsnapte achter hem in het donker. Robert knipperde met zijn koplampen en Ronnie liet de claxon klinken.

Ze reden over een bochtige weg naar de rivierdijk en sloegen af, gingen tussen de huizen door, hoog boven het land, als op een podium. Bij de discotheek daalde hij de dijk af. Hij kwam op het met grind verharde parkeerterrein. De zijmuur waarop in grote letters de Donkey geschilderd was, werd verlicht door een paar bouwlampen en in de restjes van dat licht stonden een tiental jongens en een paar meisjes. Vanuit hun midden steeg sigarettenrook op. Hij slingerde de auto een van de parkeerplaatsen op, het grind spoot weg onder de wielen, de motor blafte en gierde tot hij hem afzette. De koplampen doofden en de dijk waar de neus van de auto tegenaan stond was weer donker. Door het raampje keek hij naar de ingang van de discotheek. Alle gezichten waren zijn richting uitgedraaid. Ed zette de Taunus iets verderop tegen de dijk. Hij wachtte tot de kleine jongen bij zijn auto was en liep met hem naar de deur. Ook Robert sloot zich bij hen aan. Er stonden redelijk wat auto's op het parkeerterrein. Hij herkende er een aantal. Geen enkele was geel. Hij stapte tegen het stoepje op. De jongens die in het licht stonden deden een stap opzij. Een grote kale portier duwde de deur open. Hij hield zijn hand op de deurknop en zodra ze binnenstonden trok hij de deur achter hen dicht. In de gang klonk luide muziek. Hij liep langs de garderobe. Aan de rechterkant van de gang was de kassa. Hij schoof langs het hek, haalde een briefje van vijftientig uit zijn broekzak en zei tegen het meisje: Hier.

Hoi Ronnie, zei ze. Ze knikte naar hem, brak een rolletje wisselgeld doormidden en peuterde de munten eruit. Ze droeg een groen shirt waarop in grote letters de Donkey afgedrukt was, met een tekening van een ezel eronder. Haar eigen naam stond op een hangertje dat aan een gouden kettinkje tussen haar borsten bungelde. Toen alle munten

in de vakjes van de la zaten zei ze: Hoe is het?

Haar stem had iets zachts. Zachter dan anders. Hij keek haar aan. Haar ogen hadden het zorgelijke dat oude mensen konden hebben wanneer er iets gebeurd was, of dreigde te gebeuren. Ze sloeg haar oogleden neer. Goed, zei hij. Het gaat goed.

Mooi, zei ze, een toon hoger nu.

Ronnie schoof het briefje naar haar toe en zei: Doe voor de rest maar muntjes.

Het meisje legde vier groene fiches op de balie en hij zei: Vier maar?

Er is vanavond een optreden, zei ze, wijzend naar de poster die achter haar aan de muur hing. Ronnie herkende de zanger. Hij draaide zich om naar Robert en vroeg: Wist jij dat hij hier zou komen?

Robert schudde zijn hoofd.

Goed dan, zei hij en hij gaf het meisje nog een briefje en kreeg een handvol muntjes. Toen Robert en Ed ook betaald hadden liepen ze de gang door tot ze achter in de zaak waren. Het was er druk. De muziek was hier nog harder. Aan de achterste bar stonden twee rijen mensen te wachten tot ze geholpen werden. De bar aan de andere kant van de zaak was gesloten. Ervoor was van houten onderdelen een podium gebouwd waar een eenzame microfoon op een standaard stond. Robert tikte tegen zijn arm en ging bij een enorme houten ton staan die net vrij kwam. Gelukkig, riep hij tegen Ronnie en hij stapelde de lege glazen in elkaar en legde zijn ellebogen op de ton. Ed ging tussen hen instaan. Hij rolde een sjekkie. Ronnie keek de discotheek rond. Hij zag gezichten die hij eerder had gezien. Ga jij bier halen? vroeg hij aan Ed. De kleine jongen wurmde zich tussen de mensen door naar de bar. Even later kwam hij terug met zes biertjes, hij had zijn vingers in de glazen gestoken en ze tegen elkaar geklemd. Zijn sjekkie bungelde in zijn mondhoek. Hij zette de glazen op de ton. Er zat geen

schuim meer op het bier. Ze dronken. De muziek leek luider te worden. Een jongen waarvan hij dacht dat hij bij Lin in de klas zat liep achter hem langs, kwam terug en vroeg hem of ze nog zou komen.

Dat weet ik niet, zei hij.

De jongen bleef even naast hem staan. Robert draaide zich om en bekeek hem eens goed. Hij had kortgeknipt haar. Een opgeschoren nek. Hij droeg een blouse met blauwe en witte strepen. Toen er een andere plaat werd opgezet vroeg de jongen: Hoe gaat het met die maat van jullie?

Die ligt in het ziekenhuis, zei Ronnie.

Komt het wel weer goed?

Ronnie haalde zijn schouders op en de jongen boog zich verder naar zijn oor en zei: Ik hoorde dat ze hem eruit hebben moeten zagen.

Dat heeft de brandweer gedaan. Ronnie nam een grote slok bier en zette zijn lege glas op de ton. Ook Robert leegde zijn glas. Wat erg, hoorde hij de jongen zeggen en ondanks dat de muziek bonkte in zijn hoofd leek het op de plaats waar zij stonden stil, de hele discotheek leek stil. Hij wreef met zijn hand langs zijn mond, vertrok zijn gezicht en draaide toen zijn duimen in zijn broekzakken. Nou, zei de jongen. Sterkte.

Ja, zei Ronnie. De jongen liep naar de gang.

Wat zei die? vroeg Robert.

Hij vroeg naar Leon.

Ik dacht dat hij naar je zus vroeg.

Ook ja.

Wat vroeg hij?

Of ze vanavond nog komt.

En?

Dat weet ik niet, zei Ronnie. Als ze niet mee kan rijden zal ze wel niet komen.

Hij nam de lege glazen, zette ze op elkaar en ging bier halen. Hij probeerde de aandacht te trekken van een van de

barkeepers. Een meisje met lange bruine krullen keek hem aan en hij riep wat hij wilde bestellen. Voordat ze de glazen van de stapel pakte en ze onder de tap hield zei ze iets tegen haar collega. De man keek naar hem. Ronnie zag dat zijn mondhoeken naar beneden hingen. De man knikte tegen het meisje en ze tapte drie biertjes voor hem. Hij gaf haar muntjes, liep terug naar zijn vrienden en zei: Wat kijken ze toch allemaal?

Dat zie ik ook, zei Robert.

Of we godverdomme van Mars komen.

Op dat moment werd het licht in de discotheek helemaal gedoofd en klonk er een gejoel uit de zaal. Het duurde even voor de spots boven het podium aangingen en een man in het licht stond, in het midden van de verhoging. Er steeg een enorm gejuich op. De zanger droeg een wit pak. Zijn haar was achterover gekamd en glom van het vet, glanzend zwart. Om zijn nek hing een zijden sjaaltje. Hij tikte met zijn ringvinger tegen de microfoon, trok de standaard naar zich toe en zei: Hai people.

Weer gejuich. De muziek begon, de mensen die voor het podium stonden wuifden hun handen heen en weer door de lucht en de man zong en bewoog zijn schouders en heupen op de maat van de muziek.

Wat een wijf, zei Ronnie.

Robert knikte.

De zanger zong zijn bekendste liedjes. Na ieder nummer werden zijn armgebaren breder, zijn hoofd was bezweet. Zijn stem haperde soms. Dan tikte hij tegen de microfoon en keek hij opzij, naar iemand die achter de geluidstafel zat. Ronnie stond achter de ton, stil. Hij keek naar de mensen die voor het podium dansten en de liedjes meezongen. De nummers duurden eindeloos. Toen zag hij van tussen de mensen vandaan een bekend gezicht verschijnen, een mooi gezicht, nog altijd omringd door donker haar waarop de lampen van de discotheek afwisselend rood en groen licht

wierpen. Het hing los langs haar gezicht en deinde bij iedere pas op het ritme van de muziek. Haar huid was getint, leek iets lichter geworden. Verder was ze niet veranderd. Ze liep op hem af, ze had hem gezien, met haar bruine ogen, en toen ze vlakbij de ton was bleef ze staan en lachte naar hem.

Hoi Ronnie, zei ze.

Jij hier? vroeg hij.

Ja. Hij is goed hè, zei ze en ze keek over haar schouder naar het podium. Ronnie lachte terug. Hij mompelde iets, liet de muziek zijn woorden overstemmen. Die ellendige muziek, van die ellendige zanger. Het meisje bleef naast hem staan. Ze vroeg hoe het met hem ging en ze keek hem recht in zijn ogen en Ronnie zag dat ook de glinsterende pupillen niets veranderd waren, maar dat ze nu niet voor hem glinsterden.

Hij zei: Goed. En met jou?

Ook goed, zei ze.

Hij wendde zijn blik af. Robert zei iets tegen Ed, in zijn oor. Toen keek hij naar het podium en zag dat de zanger de microfoon naar zijn publiek richtte. Het refrein werd door honderden mensen meegeschreeuwd. De zanger lachte. En danste. Het meisje liet haar vingers door haar haren gaan en zei: Dit is leuker dan de kermis.

Ronnie zei niets. Hij keek naar haar lippen, ze zei: Jammer dat zulke artiesten daar nooit komen.

Haar ogen volgden de bewegingen van de zanger en haar voeten maakten kleine pasjes op de tegels. Ook haar schouders dansten. Ronnie stond even stil als eerst. De muziek kwam zijn hoofd binnen, het trilde in zijn keel en stroomde door zijn lichaam, maar het maakte zijn spieren niet los. Integendeel. Zijn benen voelden zwaar, alsof zijn voeten aan de vloer gespijkerd waren. Hij vroeg haar: Kom je wel kijken?

Waar?

Bij de kermis.

Alleen als er goeie muziek komt.

Ronnie dacht na. Hij boog zijn gezicht naar Robert en vroeg hem hoe die band heette die zou komen spelen. Hij wist het niet en ook Ed wist het niet. In zijn maag borrelde en vloekte het. Weet je het echt niet? vroeg hij. Robert dacht na en vanuit het niets neuriede hij een deuntje, met een lage stem, en hij vroeg: Die toch?

Ja, zei hij, die bedoel ik. En hij zei tegen het meisje: Ken je die band van te dum tum tum tum tum tum te dum... Zo?

Van dat liedje?

Ja.

Komen die?

Hij knikte.

Echt?

Ja.

Die zijn goed, zei ze. Wanneer komen ze?

Ronnie wist het niet. Hij vroeg aan de jongens wanneer de band zou spelen maar ook zij wisten het niet. Hij zei tegen het meisje: Op een van die dagen.

Hij legde zijn hand op de ton en ging rechtop staan. Ze stond naast hem en even was het alsof het verleden dat ze samen hadden weer terug was, zo te staan, naast elkaar in een discotheek. Maar het duurde niet lang want ze legde haar hand op zijn onderarm, lachte nog een keer naar hem en zei dat ze iets te drinken ging halen. Ze liep naar de bar. Zijn vrienden keken haar na, hij keek naar de lege glazen die op de ton stonden, in de natte afdrukken van andere glazen. De muziek ging door, de mensen zongen. Hij zette de glazen tegen de opstaande rand en veegde met zijn hand door het vocht tot er een plas op de ton lag. Op het hout zag hij kleine golfjes die vanuit het midden naar buiten trilden, in cirkels, op de maat van de muziek.

Dat was toch die vriendin van jou?

Van vroeger ja, zei Ronnie. Zijn keel was droog.

Susan heet ze toch?

Hij knikte.

Susan, mompelde Robert. De luide muziek klonk van alle kanten, toch kon Ronnie zijn vriend verstaan.

Zie je haar nog wel?

Ze komt hier niet vaak.

Ze is nooit bij ons geweest. Robert keek naar de bar waar Susan moest staan.

Toen kwam ik nog niet bij jullie, zei Ronnie. Hij dacht: Ze komt naar de kermis, ze komt verdomme naar de kermis. En hij wou dat het al zover was en tegelijkertijd wenste hij dat dat moment nooit zou komen. Hij legde zijn handen op de metalen rand van de ton, zijn schouders voelden alsof er schroeven in zaten die hem tegen een muur van lucht drukten en hem overeind hielden. Zo stond hij in de discotheek. Ed stond naast hem. De kleine jongen keek nog steeds naar de bar.

En Leon? vroeg Robert. Kent hij haar?

Hij wel.

Waarom is ze bij je weggegaan? vroeg Robert.

Wat bedoel je?

Of wou je zeggen dat jij bij haar bent weggegaan?

Ronnie wilde helemaal niets zeggen. De zanger hield de microfoon naast zich en boog zijn hoofd om de laatste woorden van het nummer uit te storten over de mensen in de discotheek. Zijn linkerhand zocht de hemel. Iedereen klapte. Toen de muziek een moment was hoorde hij Robert zeggen dat het hem niets aanging en dat hij haar maar beter kon vergeten. Want zo zag ze eruit, als een meisje dat hij beter maar kon vergeten. Robert duwde zijn vuist tegen zijn kin, zei dat hij ging pissen en dat hij daarna bier ging halen. Het duurde lang voor hij terug was, met lege handen. Hij vroeg: Heb jij net bij dat meisje besteld?

Ja, zei Ronnie, bij die met die krullen.

Ze wil me niks geven.